

Diversiteit in ervaringsdeskundigheid en Ervaringsdeskundigheid in diversiteit

A Igemene Inleiding

Bijna 30 jaar neemt Samenlevingsopbouw Brussel het op voor minder begoede Brusselaars en hun recht op de stad. Via verschillende opbouw-werkprojecten in de sfeer van wijkontwikkeling en armoedebestrijding wordt er samen met maatschappelijk kwetsbare groepen gewerkt aan de verbetering van hun leef- en woonsituatie. Opbouwwerkers leveren ondersteuning om deze mensen samen te brengen en zich gemeenschappelijk stap voor stap te organiseren. Het vertrekpunt is de ervaringsdeskundigheid van maatschappelijk kwetsbare groepen en de vaak verborgen competenties en talenten. Doel is dat deze groepen hun stem laten horen en dat ze zelf antwoorden op hun vragen geven. Opbouwwerkers werken niet voor maar mét de mensen. Bij het zoeken naar oplossingen doen opbouwwerkers ook een beroep op de medewerking van overheden, sociale organisaties en bewegingen, media en publieke opinie. We zijn steeds op zoek naar vormen van actieve participatie bij het optreden van het beleid.

Mensen moeten iets te zeggen krijgen als beleids-mensen beslissingen — voor hen, over hen — nemen.

Binnen het huidige meerjarenplan 2009-2015 zijn een 20-tal medewerkers actief op drie programmasporen. Een hiervan is het programmaspoor toegang tot grond-rechten dat enerzijds bestaat uit de tandem armoedebestrijding – een opgeleide ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting samen met een coach – die hoofdzakelijk werkzaam is rond sensibilisering van de armoedeproblematiek en omvat anderzijds een opbouwwerkproject rond de doelgroep mensen zonder wettig verblijf.

Dit tandem armoede werkt zelfsturend wat betreft de dagelijkse invulling van de programmatie-lijnen. De programmatielijnen zelf worden wel aangestuurd vanuit Samenlevingsopbouw Brussel door stafmedewerkster Katleen Vanlerberghe, aangesteld voor de inhoudelijke werkbegeleiding.

Opgeleide ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting zijn bruggenleggers bij uitstek tussen basis, middenveld en beleid. Zij zijn een instrument in de strijd tegen armoede. Dit instrument — de eigen invulling van het tandem model — wil Samenlevingsopbouw Brussel (de komende jaren gaan) promoten.

Vanuit de eigen tandemervaringen in de pioniers-periode 2003-2008 heeft Samenlevingsopbouw Brussel zich voorgenomen om in het meerjarenplan (2009-2015) dit eigen uitgebouwd tandem-model te promoten als werkschikking in de eigen sector en belendende welzijnssectoren, maar ook tegelijkertijd bij het beleid de inzet van ervaringsdeskundigen en tandemwerkingen in het kader van armoedebestrijding verder te bepleiten.

Voor meer informatie over het Proces van tandemervaring binnen Samenlevingsopbouw Brussel verwijzen we graag naar vorige nummers van *Opbouwwerk Brussel*: (Maart 2006) „Ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting — Situering en praktijk in de Brabantwijk” — p.13 e.v., (maart 2010) „De Opgeleide ED binnen Samenlevingsopbouw Brussel” – p.15 e.v. (na de studiedag ervaring met de ervaring van juni 2009)

Sinds 2003 heeft Samenlevingsopbouw Brussel ervoor gekozen om naast een Opgeleide Ervaringsdeskundige in Armoede en Sociale

uitsluiting (OED) ook ¼ VTE coach aan te werven. Deze is zelf actief op het terrein wat maakt dat er constant voeling met de praktijk is. In deze periode van bijna 10 jaar situeren zich verscheidene scharniermomenten in het procesmatig werken en dit op drie niveaus (organisatie, persoonlijk, inhoudelijk)

Aanvankelijk detacheert Samenlevingsopbouw Brussel de OED naar De Schakel, Vereniging waar armen het woord nemen (VWAWN). De OED vervult daar haar rol als bruggenlegger en is een aanvulling van het team. Sinds begin 2004 is de tandem OED en coach operationeel.

Er is vooral aandacht voor de ontplooiing van de persoonlijke kwaliteiten met een tewerkstelling op maat waar het beroepsprofiel OED ten volle ingezet wordt. Een intensieve samenwerkingsrelatie met een externe dienst, De Brusselse Welzijns- en GezondheidsRaad, meer bepaald het Brussels Platform Armoede wordt ontwikkeld door de tandem. Tevens is er mede door tussenkomst van de coach als bruggenlegger een evolutie op organisatieniveau. Het gevolg is dat sinds 2009 de OED geïntegreerd is in Samenlevingsopbouw Brussel wat zich ook vertaalt in het Meerjarenplan. Objectieven, functie en rol van de OED worden hierin gespecificeerd.

In het kader van sensibilisering rond armoede en sociale uitsluiting en promotie van het tandemmodel wordt in juni 2009 de studiedag „Ervaring met de ervaring” georganiseerd met als thema's: Tandemwerking — Goede praktijken, Sociale mobiliteit, Meerwaarde in het werkveld en dit met collegae OED.

Hier wordt contact gelegd met Joke en Monique van vzw.T'hope, Vereniging Waar Armen het Woord Nemen in Roeselaere, een goed lopende tandem, wat later aanleiding geeft tot contact met Kristel Driessens van Universiteit Antwerpen, Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen.

Dit resulteerde in maart 2012 in de Ronde Tafel „*Verstoa je mie?*” (vaak gezegd door Monique). Via de rondetafel met andere tandemwerkingen wensten we de meerwaarde van de methodologie Ervaringsdeskundigen in de kijker te zetten. Hierbij werden collega's uit diverse sectoren van het maatschappelijk werkveld (armoede, opbouwwerk, jeugdwerk, welzijnswerk, gezondheid, vorming & opleiding, tewerkstelling, ...) uitgenodigd. We willen dit bewust opentrekken naar de bredere sociale sector waar het werken met en aan diversiteit bijdraagt tot duurzame ontwikkeling, een groter welzijn en realisatie van de fundamentele rechten van ieder.

We beloofden een ruime verslaggeving te doen van deze Ronde tafel en het is een volledig themanummer geworden dankzij de medewerking van verschillende collega's uit het werkveld. *Diversiteit in ervaringsdeskundigheid en ervaringsdeskundigheid in diversiteit* wordt een verhaal van gelijkwaardigheid, van praktijkopgeleiden, levenservaringsdeskundigen en opgeleide deskundigen. Mensen ...

Martine Weemaels

„Laten we samen die tandem uitbreiden en allen op die pedalen trappen en wel op het tempo van diegenen die het moeilijkst het tempo van de eersten kunnen volgen ... iedereen mee zodat inderdaad ieders stem telt!”

Caro Bridts

Talent in Beweging

Foto: Moustapha Samlali